

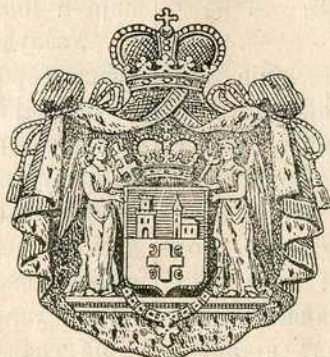

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

СРПСКИ СИОН

Год. VIII.

Број II.

НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ
СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ.

СА БЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА.

ВЛАСНИК:

Њ. Светост Српски Патријарх Георгије.

УРЕДНИК:

Протојереј Јован Јеремић.

У Ср. Карловцима у недељу 15. марта 1898.

ЗВАНИЧНИ ДЕО.

Његово Високопреосвештенство господин епископ Будимски *Лукијан Богдановић*, овлаштен од Његове Светости Архиепископа Карловачког, Митрополита и Патријарха српскога, преузвишенога господина *Георгија Бранковића*, благоизволео је дана 8. марта т. г. рукоположити у саборној цркви Карловачкој архиђакона дра *Георгија Летића* за презвитера, а монаха манастира Хопова *Георгија Николића* за јерођакона, а дана 11. марта произвести за чтеце гимназиете *Косту Десимировића*, *Милана Магарашевића*, *Богољуба Кујунџића*, и *Милутина Јанковића*.

НЕЗВАНИЧНИ ДЕО.

Самоубиство пред хришћанским моралом.

Написао dr. L. Karsch, превео Ст. С. Илкић.

А.) *Живот*. — *Вредности и целъ земаљског живота*.

Ретко прође који дан, да не чујемо или у листовима не читамо вести ове садржане: Милан се убио; Предраг у Дунав скочио;

Дане се обесио; Ружа се отровала и тиме овај јадни живот завршила. Такви и слични им догађаји данас су обични и свакидањи, а узрек им лежи у разним материјалним и породичним приликама, или да речемо неприликама, досади живота, несретној љубави, спасавању части и т. д.

Појава ова сама по себи је веома жалосна; али је ипак у свему најжалоснија та околност, што дух којим се данашњим даном руководи опште мњење, не види у самоубиству никакав грех, шта више тежи, да га као неку врлину оцени и прикаже. Ово је дакле у свему томе најгрозније и ова нам појава јасно сведочи, да се код људи затупљују морална чувства и да су им морални појмови са свим збркани. Такође нас она уверава и о томе, да је у људскоме друштву нестало хришћанскога појма о пореклу, великој вредности и цели овога земаљскога живота.

Борити се против ове грозне струје данашњег века држимо, да спада у најсветију дужност свакога поштенога и честитог човека. Ако икада, а оно баш сада, у овом нашем гордом столећу, дужност нам је учмалу савест људску пробудити и пробудивши потсетити ју,

да је живот највећи дар Божји, који смо дужни ценити, поштовати и неговати, и то не само наш сопствени живот, већ и живот наших ближњих.

I.

Научењачки и философски свет није, ваљада, ни једну природну тајну тако дуго и тако свестрано испитивао, као живот. Још у старом веку Питагора и Платон, Аристотело и Хипократ провели цео свој век у размишљању о питањима: шта је живот, од куда и којим је начином постао; ради чега постојимо и живимо? — Иста питања су занимала и философију средњег века; иста загонетка мучила је и научењаке прошлога столећа, па на иста питања теже да одговоре и генијални умови данашњег века.

Али на велику жалост и данас, у овом деветнаестом столећу, у погледу решења поменутих питања, стојимо на оном истом месту, на коме су стајали природњаци и мудраци Аристотелова и Платонова доба. Живот је и дан дани таква страшна тајна, пред којом се и највећи научењаци морају с поштовањем поклонити. Један знаменити модерни природњак овако се изражава у овом погледу: „Ма да смо до данас врло много напредовали у погледу познавања животних појава, ипак нам се за то стара тема ни данас није променула; и данас остаје нерешено стародревно питање: „да ли је живот излив неког вишега бића или је просто неки извесни начин манифестовања, општих природних особина?“ Овој искреној изјави слободно можемо прикључити и признање самога Дарвина, који у својем делу „О пореклу човечјем“ јавно признаје и проглашује, да питање од куда и како је постао живот, једеред за свагда остаје загонетка, која се никада неће и не може решити.

У колико је год већа и привлачнија драж ове тајне, у толико је исто жешћа и очајнија борба науке, која тежи, да се у противност стави с натприродним појавама. Посмотримо само титанску борбу мудраца и научењака, коју они воде с једном вечитом и непобедљивом силом. Романтични атомизам Демокришов и Епикуров, блештеће идеје Лајбницевог, Ди-Боа-Рајмондове и Вирховљеве, сањарије Бишперове, ужасни и грезни песимизам Шопенхауера и Харшмана, ни из далека нас не

могу упознати с истинском суштином и правим појмом живота; шта више све поменуте доктрине својим привидним решавањем појединих питања у овом погледу, стварају нам све новије и новије тешкоће.

Узалудан је сваки напор, безуспешна је свака борба противу све велике тајне! Мрачни вео у који је тајна живота увијена, не може уклонити ни један људски ум. Ма колико да напредује неверничка философија и безбожничка наука у погледу ове тајне, никада неће доспети до оног крајњег извора, из кога извире сваки живот, до онога тајанственога и најглавнијег узрока, услед којег и ради којег постоји сваки живот, свако биће. Па нека нам наука пронађе и најтачније испита међусобни одношај свих стихија, из којих се састоје органи живих бића, нека сазна и проучи све услове живота, ипак никада неће у стању бити, да из сличних стихија произведе и оживи овакав исти створ. Живот остаје вечитом тајном, јер за све оно што се на њ односи и што се њега тиче, важе речи Господње, које гласе: „*Видише сада, да сам ја, ја сам, и да нема Бога осим мене. Ја убијам и оживљујем.*“ (Мојс. V. 32. 39.). И заиста сваки нови живот, сваки откуцај новорођеног срца до краја векова ће сведочити, да му порекло није у неодређеној случајности, нити у самовољи каквога генијалнога или моћнога човека, већ у неизмерној мудрости и љубави Господа Бога, „*по коме се сва чељад и на небесима и на земљи зову*“ (Ефес. 3, 15.) „*и који сам даје свима живот*“ (Дела Ап. 17, 25.).

Шта је живот? Сваки онај, који не тражи извор живота у Богу, посве је неспособан, да одговори на стављено питање. Надувена модерна наука, најискренија би била, када би нам на ово питање одговорила: „Не знам; већ запитајте синове вере, они ће вам ваљада кадри бити, на то питање, тачна одговора дати“. Али горда наука нашега века нема у себи толико племенитог самопрегорења, да би се на ову висину могла уздићи. Оваквим признањем и оваквом искреношћу би сама себе утукла, јер би показала своју неспособност за решавање оваквих питања. Шта дакле чине велики умови и корифеји ове науке? Они се гордо и самопоуздано упуштају у решавање овога најзамршенијег питања; своје неосноване

наворе протурују као истину и лаковерни свет за собом вуку у понор душевне пропасти; али за нас — чеда св. цркве Христове — сво њихово мудровање је лудост, јер чим се с њиме из ближе упознамо видимо, да је оно у самој својој суштини велико ништа! За потврду реченога навешћемо неколико примера. *Buffon* вели: „Живот је минотавр, који прождире тело.“ — *Blainville* пише: „Живот је двоструко кретање општег и непрестаног распадања“. — *Енциклопедисте* нам опет врло мудро тврде: „да је живот противност смрти“. — По *Канту*: „Живот је унутарњи фактор продуктивности.“ Једном речју, све им дефиниције излазе на једну и исту тврдњу, да је живот, живот. А толико зна и сваки прост човек.

Ма колико, да се ово питање чини веома тешко за решавање, ипак је оно једно од најлакших, ако се само и у науци ставимо на хришћанско становиште, јер само тим начином можемо сазнати шта је живот? Живот је развитак, напредак. Али развитак и напредак обухвата и животињски и биљски живот. И код њих постоји способност да буду оно, што треба да буду и што пре тога нису били. Па зар према томе и у човеку дела само тако скучена и ниска способност? Или се он можда може развити у нешто више, савршеније? Око овога се баш и врзе све. Модерна нам наука даје негативан одговор на последње питање, јер по њеним закључцима човечји живот је пореклом из једног и истог начела као и живот осталих животиња, те према томе међу човечјим и животињским животом нема никакве битне разлике.

Противу ове грозне и неразумне тврдње диже се сваки разум, који се покурава вечитој мудрости, у име које се у најновије доба овако изразио велики песник *Виктор Иго*: „У самом себи осећам, загробни, вечити живот. Такав сам као стара шума, коју често до корена посеку, али су јој нови изданци ипак вазда пуни живота, шта више својом свежином превазилазе старе Ви тврдите, да душа није ништа друго, до ли производ материјалних сила? За што ми се, дакле, душа осећа лакшом баш тада, када ми телесне снаге малксавају? Главу ми је украсио снег вечите зиме; али ми у срцу ипак живи и бујно цвета вечито пролеће. Као пре двадесет година тако исто и данас осећам мирис љубичице, руже и

другога цвећа. . . . Што се више ближим крају, у толико јасније и чистије чујем мелодију свемирових симфонија, које ми душу к себи привлаче. Све је то и чудно и просто као каква вилинска бајка. Четврт столећа сам изражавао своје мисли како у песмама тако исто и у прози; употребио сам многе и различите облике песама; било их је историских, филозофских, драма, романа, сатира, ода и других; покушао сам све и сва и ипак осећам, да нисам исказао ни стотинити део од онога што ми у души живи. Кад једном у гроб сиђем, моћи ћу с многима другима казати: „сврших посао!“; али нећу моћи рећи: „завршио сам живот“. Следећег јутра поново ћу га започети. Смрт није тамница, већ мост, преко којег мора свако једном прећи. Један крај тога моста осветљују свеће, које се стављају уз мртвачки ковчег, а други му крај обасјава дивна светлост вечите зоре. . . . Жудња за вечношћу сведочи нам, да та вечност заиста и постоји“.

Човек је, дакле, изузетак од општега закона. Живот му се битно разликује од живота биља и животиња; јер у човеку живи Бог с идејом бесмртности. Истина, тело се човечје покорава законима природе: распада се, трухне, измеће се у прах; али му се за то дух ослобађа од материјалних веза, те као лептир прогриза своју чауру, да се на лаки и чили крили вине у лепше пределе, у цветне ливаде обасјане сунцем вечита пролећа.

Човек има *бесмртну* душу. Он дакле не само да има способности, да постане оно што пре није био, већ је у стању да у толикој мери напредује, да се приближи самоме Богу, апсолутном савршенству. По овоме дакле, *лична бесмртност*, то јест непрестани, бескрајни напредак, сачињава праву суштину човечјег живота. Та бесмртност, даје животу човекову велику важност како с ове, тако исто и с оне стране гроба.

Док, дакле, наука — која с омаловажењем и презрењем окреће леђа природним истинама — помоћу празних и ништавих теорија и нагађања зида куле у ваздуху, дотле синови вере, смејући се сујетном и узалудном јој напрезању, верују у науку хришћанске мудрости о животу човечјем. За свакога вернога је занимљива и света истина, да је живот пореклом од Бога, и да му је крајња цел опет

Бог; изненађењем уверава се, сваки верни, да му те велике и непроменљиве истине потврђује и засведочава срце и цела душа. Један философ-песник вели: „Задуби се у себе сама; жеља, која ти груди надима, нада која те на будућност сећа, душа и у опште све што у теби мисли, говори, живи и дела, све ти то заједнички довикује: Човече бесмртан си! Бог не може дозволити, да душа лаже!“

Проповед

пред св. причешћем

превео: Јереј Добривој Миковић.

Кад примамо у св. причешћу Господа нашег Исуса Христа, нужно нам је, православни Хришћани, испунити три ствари. Прво треба са истинитом исповеди да скинемо са себе одећу греховну, коју смо кроз толико време на себи носили и да свучемо са себе старог, а преобучемо се у новог човека. Друго треба да одржимо победу над она три велика непријатеља нашега спасења, а то су: тело, овај свет и ђаво; после тога са весељем и радошћу духовном да приступимо скрушена срца к' светој трпези хлеба живота. Како нам се ваља приуговорити, кад хоћемо да се причестимо страшним и великим оним тајнама, ево, да послушамо блаженога Павла, који о томе учи овако: „да испитује човек себе, па онда од хлеба да једе и од чаше да пије.“ [1. Кор. 11. 28.] Нека, дакле, свако најпре себе и своју савест добро испита и све препоне греховне уклони, па онда тек нека окуси хлеб вечнога живота. Кад је Мојсије на гори Хоривској изненада опазио кушину, која гори, а не сагорева, дивио се врло таквом виђењу и обузет љубопитством пође да види, какво је то чудо? И кад се приближивао ономе месту, зачу се глас: „Мојсије, Мојсије, не иди овамо. Изуј обућу своју с ногу својих, јер је мјесто, где стојиш, света земља“ (Исх. 3, 5).

Љубазни Хришћанине! Видиш ли онај свети хлеб и ону свету чашу, што стоји на светој трпези?! Тамо је тело и крв Христова, тамо је божанствени огањ, који достојне просвећује и очишћава, а недостојне сажиге и огаљује. Не прибли-

жуј се и не приступај овамо, док не очистиш истинитом исповеди душу своју од греха.

Ако си с киме у завади, измири се најпре с ближњим твојим. Ако си кога увредио, или од кога шта украо или отео, поправи се с њиме лепим начином. Ако си се свезео с каквом блудницом и живиш у греху кроз толико време на опћи саблзан другим људима, прекини сваки даљи одношај с њоме, ако хоћеш да ослободиш душу своју из руку ђаволских. „Изуј обућу своју с ногу својих, јер је мјесто, где стојиш, света земља“ (Исх. 3. 5), јер овај олтар и св. престо, коме приступаш, па и само место ово, где стојиш и причешћујеш се „света је земља“. Тамо око св. трпезе стоје невидимо св. ангели, који од страха и трепета заклањају лица своја. Тамо је стајао св. Василије и Златоуст, људи свети, по чистоћи душе своје ангели земаљски, па ипак и они сами за себе признају, да су били недостојни

Први каже: Знам, Господе, да се причешћујем недостојно. Други вели: Господе, Боже мој, знам, да нисам достојан. А ти си можда, љубазни Хришћанине, са хиљадама грехова душу своју окаљао, па ниси за то издржао ни једне мале епитимије. Не приступај дакле овамо, уклони најпре све греховне препоне, исповеди се, поправи се, покај се, па тако ослобођен и олакшан дођи и приступи, али и тада са великом опрезношћу и пажњом приступај. Јер као што је Мојсије скинуо обућу своју и са великим страхом и трепетом приступао к ономе месту, где је купина горела, такав страх и трепет треба да обузима и тебе, Хришћанине, кад отвараш уста своја и примаш св. причешће. Треба да говориш: Верујем, Господе, да си ти Бог и исповедам да сам ја грешник; верујем да си ти огањ, који спаљујеш, а исповедам да сам ја трава осушена; ја сам нечист и недостојан ради грехова својих, да приступим к Теби, али кад ме зовеш, ипак долазим, да ме очистиш ти, источнике освећења! приступама к Теби немоћан, да ме исцелиш, лекару душевни! приступама мртав, да ме оживиш, хлебу животни! Приступама к Теби, да се просветим и осве-

тим, а она понајвише ради тога да не овлада ђаво душом мојом. И опет исповедам, да сам недостојан због греха својих, али ти си дошао, да спасаваш грешнике, молим те дакле, Господе, спаси и мене грешног!

У великој си заблуди, љубазни Хришћанине, ако мислиш, да после св. исповеди и св. причести можеш опет изнова грешити, па можда још и горе него прије. У великој си заблуди, рекох, зато што не знаш, шта значи то св. причест и каква бива душа после св. причешћа.

Када је Мојсије силазио са горе Синајске држећи у рукама две таблице, на којима беше написано десет заповеди, лице му се тако светлило, да народ Јеврејски не могаше гледати у њега, ужасавајући се од силне светлости, и због тога Мојсије, да би народ Израилски могао приступити к њему — покри лице своје покривалом. „И кад видеше синови Израилеви лице Мојсеово, где се светли, не смједоше приступити к њему и Мојсије покри лице своје покривалом (Исх. 34, 30, 35.)

Мојсије се више дана разговарао с Богом на гори Синајској лицем к лицу окренут и од дужег разговора Божијег с њиме прославило му се лице светлошћу. Но велика је разлика, љубазни Хришћанине, разговарати се с Богом и примати у уста и у срце своје самога Бога, као што то бива у св. причести. Јер ако је сијало лице Мојсеово као сунце само зато, што је говорио с Богом, то како тек сија душа онога, који тело и крв Христову у пречистим тајнама прима?! Св. писмо спомиње, да су се Јевреји бојали гледати у лице Мојсеово зато, што се ово светлило као сунце, а св. Златоуст тврди, да се ђаволи боје и бегају, кад виде лице онога, који се причешћује, јер у тај час уста његова дишу огњем божанственим. Ни звезда на небу не сија толико, колико сија светлошћу благодати Божје душа онога, који се причешћује, јер божанствено причешће и није ништа друго, него сједињење Божје с нама. Кад се ми причешћујемо, постајемо учесници оне благодати, коју има Христос и као Бог и као човек. Бескрвном овом жртвом ми се сједињујемо са Христом, постајемо учесници његова страдања и

уздижемо се до толике висине светости, да баш кад би онај час и умрли, душа наша стигла би сигурно у пристаниште царства небеснога.

Најпосле, љубазни Хришћанине, кад се причестиш, а ти пази да не изгубиш оно, што си добио! Чувај се добро, да ти лукави ђаво онај драгоцени камен не истргне из душе твоје! Осветио си се светињама, па живи као свет; изишао си чист из купатила Божје благодати, па не упадај више у блато греховно; кад си се сјединио са Христом, а ти и пребивај с Њиме, коме нека је слава до века. Амин.

Мали одломак из „Рјечника црквенословенскога језика“

од Јована Живановића

1.) Начатокъ m. (стслов. начатѣкъ) ἀρχή, initium. То му је значење, али на једном мјесту и то у 8 гл. 25 ст. Јов треба начатокъ схватити као адвераб. То мјесто гласи: Глаголахъ оубо емъ: ты кто еси; и рече ѿмъ Исусъ: начатокъ, какъ и глаголю вамъ. Да се Вук већином држао при превађању црквенословенскога текста, свједочи и ово мјесто, које је превео овако: Тада му говораху: Ко си ти? И рече им Исус: Почетак, како вам и кажем. Као што се види Вук се држао овдје словенскога текста, па будући да то мјесто није добро ни словенски преведено то онда није добро ни Вук превео држећи се словенскога текста. То мјесто у матици гласи овако: Ἐλεγον οὖν αὐτῷ, Σὺ τίς εἶ; καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Τὴν ἀρχὴν ὃ τι καὶ λαλῶ ὑμῖν. Латински то мјесто гласи овако: Dixerunt ergo ei, Tu quis es? Tum dixit eis Jesus, Id quod a principio dico vobis. Руски превод гласи овако: Тогда сказали Ему: кто Ты? И сказал имъ Исусъ: Я то, что Я говорилъ вамъ о Себѣ сначала. Лутер превео је то мјесто овако: Da sprachen sie zu ihm: Wer bist du denn? Und Jesus sprach zu ihnen: Erstlich der, der ich mit euch rede. Чешки превод гласи: I řekli jemu: jsi ty? I řekl jim Ježíš: To, což s počátku pravím vám и т. д. Сви су пријеводи ближи матици и можда одгорају матици, само словенски пријевод и по њему Вуков није добар за то, што је од ри-

јечи до ријечи превађано, те не разумијемо садржај реченице: **Начатокъ, ѿкѡ и глаголю вамъ**, почетак, како вам и кажем. Нити знамо шта се хоће да каже словенском, нити српском реченицом. Оно грчко τὴν ἀρχὴν није се схватило као што треба. Овдје је τὴν ἀρχὴν адвербијално схваћено и не може се друкчије у тој реченици никако схватити, те по томе не значи почетак, него v. Anfang an, zu Anfang, anfänglich, gleich anfangs, von vorn herein. Дакле **начатокъ** не треба узети као супстантив, него као адвераб са значењем *испочетка, одмах у почетку, напријед, уопће*. То дакле мјесто из 8 гл. Јов. само је на црквенословенски и српски без смисла преведено, а сви други пријеводи одговарају матици, премда се не смије сасвијем сигурно казати ни за те друге пријеводне да су баш тачно оно исказали што се каже у матици. Ја то зато велим што сам случајно нашао да је тај стих Τὴν ἀρχὴν ὅτι καὶ λαλῶ ὑμῖν превео Лескин овако: überhaupt was rede ich noch mit euch.

2.) **Народъ** m. 1.) populus 2.) ὄχλος, turba. Прво је значење познато, јер и српски значи то исто, али је друго значење нама мало необично, н. п. **И** ко-дни **тыя** **воставъ** **Петрѡ** **посредѣ** **ученикѡ** **рече**: **Бѣ** **же** **именъ** **народа** **вкѡпѣ** **ѿкѡ** **сто** **и** **двадесѣтъ**. (Дѣян. 1. 16.). Вук је то мјесто превео: „а бијаше народа заједно око сто и двадесет имена.“ Али овдје не значи **народъ** што и српски значи **народ** него значи **гомила**, јер у матици стоји ὄχλος ονομάτων, а то значи **гомила имена** и од ријечи до ријечи то би се мјесто превело овако: **А** бјеше **гомила имена** **скупа** **око** **сто** **двадесет**. То је грчка фраза **гомила имена**, а лијепо српски, што би одговарало тој фрази грчкој, гласила би та фраза: **број** **душа** и по томе би споменуто мјесто гласило: **А** бјеше **број** **душа** **скупа** **око** **сто** **и** **двадесет**. Ја мислим да се треба тако схватити, јер у латинскоме пријеводу стоји turba capitum како се та фраза опет полатински каже.

3.) **Имѡ**, ген. имене. п. 1.) nomen. 2.) вид. **народъ** 2.

4.) **Второпервѡй**. 3. δευτερόπρωτος, der Zweiterste, а тумаче der erste Sabbat nach dem zweiten Tage des Osterfestes. **Бысть** **же** **въ** **сѣбѡвѣ** **второпервѡ** **ити** **емѡ** **сквозѣ** **сѣканиѡ**: **и** **восторгахѣ** **оученицы** **егѡ** **класы** (Дѣк. 6. 1.). То је мјесто Вук лијепо

превео: Догоди му се пак у прву суботу по другоме дану пасхе да иђаше кроз усјеве и ученици његови тргаху класје.

5.) **Вселеннаѡ** 3. (старслов. **вѡселеннаѡ**) придјев: **вселенный**, **наѡ**, **ноѡ**. **вселеннаѡ** (разумије се **земља**) ἡ οἰκουμένη γῆ, terra habitata, насељена земља; **вселенскій соборъ** — сабор из свијех насељених земаља. Српски дакле **васељенски сабор**, а не **васионски**. Ибо **утверди** **вселеннѡ**, **ѿже** **не** **подвижитсѡ**. (Псалм 92.); **Изыде** **повелѣниѡ** **отъ** **кесарѡ** **Авгѡста** **написати** **всю** **вселеннѡ** (Лук. 2. 1.); **Воставъ** **же** **единъ** **ѡ** **нихъ** **именемъ** **Агавъ**, **назнаменаше** **дѡхѡмъ**, **гладъ** **великъ** **хотѡщъ** **выти** **по** **всей** **вселеннѣй** (Дѣян. 11. 28.). Не знам да ли има примјера у црквенословенском да је **вселеннаѡ** пренесено на цио свијет, да значи **васиони свијет**, Welt, Weltall.

6.) **Православенъ**. 3. ὀρθόδοξος. Овдје је ὀρθόδοξος погрјешно преведено ријечју **православенъ** мјесто **правовѣренъ**, јер овдје **δοξα** не значи **слава** него **вјера**. Па тако исто и **православіе** што значи **orthodoxia**, није добро преведено и требало би да гласи **правовѣріе**. Али нама је ипак та ријеч тако мила и драга и тако нам је за срце прирасла, да ћемо све што имамо и сам живот свој заложити за њу.

7.) **Пістѡкъ**. 3. πιστικός 3. ächt, чист, прав, **πιστικός** **нѡрдѡс** ächtes Nardenöl, das aus den Aehren der Pflanze gepresste Öl. **Маріѡ** **же** **пріемши** **літрѡ** **мѡра** **нарѡ** **пістѡка** **многѡцѣнна**, **помаза** **нозѣ** **Иисѡвѣ** (Јов. 12. 3.). Лијепо је Вук превео то мјесто овако: **А** **Маріѡ** **узевши** **літру** **правога** **нарѡва** **многѡцѣнога** **мира** **помаза** **ноге** **Иисѡве**. Тај придјев **пістѡкъ** изопачен је по облику својем у 14. 3. од Марка: **возлежѡщъ** **емѡ** **пріде** **жена** **имѡщи** **алаѡстрѡ** **мѡра** **нарѡнаго** **пістѡкѡ** **многѡцѣнна**.

8.) **Горенъ** 3. слож. **горній**, **горнаѡ**, **горнее** 1) **горњи** 2.) montosus: **воставши** **же** **Маріѡмъ** **во** **днѡ** **тыѡ** **идѣ** **въ** **гѡрнаѡ** **со** **тѡшаниѡмъ** (Лук. 1. 39.). Вук је то мјесто превео: **А** **Маріѡ** **уоставши** **онијех** **дана** **отиде** **брзо** **у** **горњу** **земљу**. У **Асеманову** **јеванђелију** гласи то мјесто: **Въ** **воставши** **Маріѡ** **идѣ** **въ** **подъ** **горніе** **сѡ** **тѡштаниѡмъ**. Из **Асеманова** **јеванђелија**, а још сигурније види се из матице да **въ** **гѡрнаѡ** не значи у **горњу** **земљу** него у **горовити крај**. У матици стоји:

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Εἰς τὴν ὄρεινν, а у латинском пријеводу in montanam regionem. Ову је погрјешку опазио и покојни владика Никанор Грујић у својим „примјткама“.

9.) **Лѐнѝ** м. лан, λίνον, Lein, Flachs, па отуда онда значи и витиљ, свјештило, стијење: **Трости сокрѡшенны не преломитѝ и лена внемшасѝ не угаситѝ: дондеже изведетѝ вѝ покѣдѝ сѝдѝ** (Мат. 12. 20.)

10.) **Бнѝтисѝ**: кониѝ, кониѝши — внахѝсѝ и т. д. запалити се: **Трости сокрѡшенны не преломитѝ и лена внемшасѝ не угаситѝ: дондеже изведетѝ вѝ покѣдѝ сѝдѝ** (Мат. 12. 20.). Лијепо је ово мјесто превео Вук овако: Треске стучене не ће преломити, и свјештила запаљена не ће угасити док правда не одржи побједу.

Ексортација у недељу сирну.

Написао и пред ученицима Карловачке горње гимназије г. ворио Милорад Н. Чопорда богослов IV. године.

Хвала Богу Великоме! Сутрашњим даном отварају се врата свете четрдесетнице. Доста бјеше забава и весеља, доста угађања тијелу! Страсти су набујале, душа стење, воља се колеба. Света Црква позива нас, да оставимо за часак свијет и његова варљива уживања и да заплavimo на усамљену пучину великога поста; да одбацимо од себе отровне гријехе, којима је душа наша окована, да поспемо главу пепелом скромности, да метнемо на се „штит молитве“, „шлем милостиње“ и да се обучемо у „одежду кајања“. Ако смо досада хранили страсти тијела свога, сада треба да их умртвимо и дух од окова избавимо. Вјецбање у духовним врлинама јесте главни посао, који Црква од нас захтијева и који човјека човјек-ком чини. Живот наш треба да пође другим правцем, који ће одговарати сврси нашој. Али духовном животу нашем сметају гријеси, који као сињи терет притискују душу нашу и не даду јој, да се уздигне до вишег ступња наравственог живота. Покајање, које Црква захтијева од нас увијек, а особито сада у вријеме поста, једино може скинути са душе наше тај терет и очистити ју од гријехова њезиних. Зато је света Црква и одредила извјесна времена за кајање наше и примање светих тајана, покајања и причешћа, које нас воде правој сврси нашој и сједињују с Богом, извором најистинитијим и најсветијим.

Значај тајне покајања за духовни живот јесте велик. Кад ње не би било, не би могло бити ни поправљања. Када човјек не би знао да се може очистити од гријеха и постати бољим, он не би ни тежио за тим, него би и даље живио својим пређашњим, грјешним животом. Такав пак живот био би од штетних посљедица не само за морално стање сваког појединог човјека, него и свега рода људског. Наравственост управо не би ни постојала. Душа човјекова осуђена би била на пропаст, јер се неби могла ослободити од гријеха, који смета њеном напредовању У тајни покајања дата је човјеку могућност, да се поправи. Ако и поклизне кадгод под утицајем спољашњих прилика и падне у гријех, попуштајући својој природној наклоности к разним страстима, није још сасвим изгубљен. У тајни покајања наћи ће спасоносно средство, које је благи мелем за његове душевне болести. И заиста! Колико би грјешника сасвим пропало под теретом гријеха да није тајне покајања? Колико је њих она поправила и на добар пут извела? Колико је њих постало добрим и побожним људима, када су исповједили своје гријехе и добили у тајни покајања разрјешење од истих?

Потребу тајне покајања или исповјести доказује и св. Писмо и многи други докази. Већ у старом завјету налазимо свједочанства о томе, да су први људи, Адам и Ева, морали исповједити свој грјешни пад пред Богом. Тек тада им је Бог опростио и обећао Искупитеља. И на другим мјестима св. Писма старог завјета, а особито у трећој и четвртој књизи Мојсијевој, има спомена о исповјести. Но та исповјест још није била тајна, као што је она у новом завјету, гдје је сам Христос установио ту тајну ријечима: „Прѝимите дѝхѝ свѝтѝ. Имже ѝпѝститѝ грѣхѝ, ѝпѝстѝтѝсѝ имѝ: и имже дѝржитѝ дѝржатѝсѝ“. (Јов. XX. 22—23).

Када човјека снађе у животу његову обична несрећа, он тражи пријатеља, коме ће се потужити и потражити у њега утјехе, и ако зна, да му овај не може помоћи. Како онда да не потражи утјехе за гријехе своје у Бога, који му може и који му заиста и даје у тајни покајања спасоносни лијек за душу његову!

Па како судине о овом великом умови рода људског? Славни научењак Лајбниц рекао је ове ријечи о исповјести: „Ако има што лијепо и достојно љубави у хришћанској религији,

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

то је установа исповјести, којој се чак Кинези и Јапанци диве; јер потреба исповиједати се одвраћа од гријеха многе, особито пак оне, који још нису у гријеху огрезнули, и пружа велику утјеху онима, који су пали“. Велики реформатор Лутер признаје потребу ове установе у свом дјелу о покајању, гдје вели: „Тајна исповјест допада ми се веома, и она је не само корисна, већ и веома потребна.“ Волтер се изражава исто тако лијепо о овој установи, када говори: „Исповјест је красна установа, узда за порок; она је дивно одређена за то, да срца, која су мржњом растрована, приволи на опраштање и да покрене на измирење оне, који су се о друге неправдом огрешили.“

Из досад реченога види се уједно и сврха тајне покајања. А та је уништење гријехова, који су учињени последије крштења, а у свези с тим очишћење и снажење душе и обновљење наше у духу благодати. Може ли бити лепше и достојније сврхе од ове, која иде за тим, да поправи наравствено стање грјешног човјека?

Када смо увјерени о значају ове тајне и када знамо њезину сврху, може ли онда бити кога међу нама, који се не би хтио користити тиме и који не би желио, да што чешће приступа к тој тајни?

Али, ако хоћемо да приступимо к светој тајни покајања, онда треба да знамо, како ваља да јој приступамо, а да се не огријешимо о светињу њезину. Да би на то питање одговорили, морамо рећи најприје, које су дијелови те тајне. Тиме ћемо одговорити уједно и на горње питање.

Дијелови тајне покајања јесу: кајање, исповјест и разрјешење.

Кајање је битна садржина тајне покајања. Састоји се у гнушању према учињеном гријеху и скрушеном болу ради истога. Без кајања не може бити ни разрјешења гријехова. Да је кајање потребно, доказује, поред јасног учења Цркве, и још и св. писмо, па разум и искуство човјеково. Псалмопјевац истиче потребу кајања за опроштење гријехова у ријечима: „Жертва Бог^а дух^а сокр^ашен^а, сердце сокр^ашено и смиренно Бог^а не о^уничинит^а“ (Пс. 50. 19). Разум и искуство човјеково такођер доказује потребу кајања. Зар не захтијева сама природа покајања од човјека, да се стара, да гријех сасвим напусти? А како то може без

кајања? Кајање је неопходан елемент у развићу наравственог живота човјекова. С кајањем управо сасијецамо корјен злим наклоностима у срцу нашем.

Какво треба да је кајање, ако хоћемо, да нам буде од користи при исповјести? Оно треба да је право, искрено и унутрашње; оно се мора простирати на све гријехе онога, који приступа к тајни покајања. Да кајање буде таково, потребно је претходно испитивање својих гријехова. Ако игдје, овдје је заиста потпуно оправдана она грчка: „γνώθι σεαυτον“, јер само онај, који познаје потпуно себе, моћи ће, као што треба, кајати се за своје гријехове.

Стога, прије него што пођете на исповјест, затворите се у клијет вашу и посмотрите добро и срце и душу! Сјетите се свих смртних гријехова, које починисте од дјетинства раног па до данас и кајте се са сузама и болом, што то учинисте!

Али и само кајање још неће бити од користи, ако оно не буде спојено с чврстом и сталном одлуком, коју задајемо Богу, да не ћемо чинити више оних гријехова, због којих смо се показали. Онај, који последије исповјести чини опет исти гријех, или се бар не труди, да га напусти, навлачи тиме на себе јеш већу кривицу. Њему исповјест неће никакве користи донијети. Сам Исус Христос захтијева ову одлуку, да би се могло добити опроштење гријеха. Он вели узетоме: „се здравк еси: к том^у не сокр^ашай да не горше ти что вдет^а“. (Јов. V. 14.) Са кајањем прекидамо с гријехом у прошлости, а с одлуком у будућности.

Други главни дио тајне покајања јест исповјест пред свештеником. Ова мора бити потпуна. Не смије се намјерно прећутати ниједан смртни гријех, а и за мање гријехе најбољи је лијек покајање и потребно је, да и њих исповједимо. Исповјест мора бити још и јасна. Како ће свештеник моћи дати опроштење или наложити лијек т. ј. епитимију, ако не познаје добро болест душе исповједникове? Најпослије исповјест мора бити и искрена, јер иначе неће донијети жељена плода. Какву осуду заслужује онај, који лакомислено приступа к таквој светињи, као што је тајна покајања?

Послије исповјести долази разрјешење гријехова, које се добива од Бога преко свештеника. То је трећи главни саставни дио тајне покајања. То је управо плод искреног кајања

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

и истините и праве исповјести, Како се срећним и задовољним осјећа онај, који је добио то разрјешење! Као да се поново родио! Никакав гријех не терети више душу његову. Смрт није више страшна за њега. С чистим срцем приступа он сада к трпези Господњој, да се причести тијела и крви Његове. У светом причешћу ступа он у заједницу с Богом. Та заједница крајепи га и снажи у његову духовном животу. Он одлази послје св. причешћа свјежији и способнији за борбу, коју има да издржи на овом свијету.

И тајна светог причешћа има исто тако велики значај за духовни живот човјеков. Због тога је потребно, да се онај, који к тој тајни приступа, достојно спреми за примање исте. Као припрема за примање свете тајне причешћа служи тајна покајања. Њоме се чисти душа и срце онога, који приступа к светом причешћу, за достојно примање Најсветијега.

Као што видите, значај тајне покајања у Цркви Христовој јест веома велики. Без ње не би могла ни сама Црква настојати, а ни освећење људи не би се могла постићи. Гријех, који се све већма шири у човјеку и непрестано разједа његово тијело, довео би човјека до потпуне моралне пропасти. Без морала пак не би могло друштво постојати. Тајна покајања јесте једино спасоносно и моћно средство, које не допушта, да се до те пропасти дође. Она оживљава у човјеку добро и даје му снаге да се одупре злу, које му пријети у облику разних гријешних наклоности и страсти. Бољег, темељнијег и сигурнијег лијека против зла у друштву не има од исповјести. Само исповјешћу може се зло прогнати из друштва.

Једино исповјест, ако се врши савјесно и онако, како то Црква захтијева, може и наш народ одржати у снази, сачувати га, да не пропадне морално под теретом искушења, која на њега наилазе. Ево шта каже иновјерни Подградски у отвореном писму, управљеном на једног првака нашег, о исповјести у нашем народу! „Боље да сте све привилегије и фондове изгубили, него што је исповјест у народу престала!“ Ове ријечи доказују нам, да наш народ не стоји најбоље у том погледу и да се исповјест у њему не врши онако, као што би требало да се врши.

На вама је, браћо, да ту исповјест у народу нашем оживите својим примјером. Ви ћете

ступити у народ као интелегентнији чланови његови. Па као такви треба у свему, па и у извршењу захтјева Цркве, који се тичу исповјести, народу свом да предњачите. Ваш рад у том правцу уродиће плодом, јер ће народ за вама радо поћи. Ако желите добра свом народу, ви ћете радосно вршити своју дужност, коју Црква од вас захтијева, а Бог ће вас за тај рад благословити.

О назаренима и њиховом учењу.

Пише Југ Станикић парох.

(Наставак.)

Апостолски ученици и прејемници имали су власт свештеничку заједно са примљеном науком и добивеним унутствима предати другим људима, својим ученицима и прејемницима: „За то те оставих у Криту, да поправиш, што је недовршено, и да поставиш по свим градовима свештенике, као што ти ја заповедих.“ (Тит. 1., 5.) „И што си чуо од мене пред многим сведоцима, оно предај верним људима, који ће бити вредни и друге научити.“ (Ш. Тим 2., 2.).

И тако се свештенство у цркви Христовој имало прејемствено непрестано продужавати; тако се свештенство одржало до данас и дошло до нас; тако се одржава данас; а тако ће се одржавати и продужавати „у све дане до св шетка века“.

А сад да видимо, како је у назаренству са свештенством.

„Знано је, да назарени немају свештенства. По њихову схватању Христос је ради своје новозаветне цркве поставио Апостоле, али нигде није заповедио, да после њих ваља да ступе други на њихово место. Исто се тако спомињу и презвитери и епископи и ђакони, али то не беху какви душестаратељи, какви „попови“ у данашњем нашем смислу, него беху ту тек ради ствари земаљских. А што и данас постоји некако свештенство, то је тек једно нецрквено људско дело, то је необузdana самовоља. Свештеничка служба не истиче из св. Духа, него је то резултат човечјега разбора. У царству Господњем постоји само један општи свештенички чин, по коме сваки верни назарен може проповедати слово Његово.“

Тако брат Владимир Димитријевић у свом „Назаренству“ (стр. 119.)

„Назарени поричу учење православне цркве,

да је Христос, утемељивши своју цркву, установио јерархијску власт у њојзи и исту предао посебном сталежу т. ј. прво апостолима а ови Духом св. својим прејемницима, тако, да је иста власт, путем прејемства дошла и до нас; и да је Господ дао апостолима, а преко њих и њиховим прејемницима „власт везања и дрешења.“

„Не мање веле, да нема никакве разлике међу члановима цркве, што се власти тиче, јер и ап. Павле вели, да смо „сви једно у Христу“ (Гал. III. 28.) а св. ап. Петар пак, да смо „сви род избран, царско свештенство, свети народ, народ добитка“ (I. Петр. II. 9.) — то наводи преч. г. Јован Малушев у чланку своме „О назаренству.“ („Глас Истине“ 1887. стр. 225.)

Дакле: и брат Д—ћ и г. М—в. сагласно тврде, да назарени немају свештенства: међу тим ја рекох: „изгледа, као да назарени имају све тајне,“ дакле и тајну — свештенства. —

Могло би ми се приметити, да назарени имају свога „старешину,“ те да је мени од туда могло „изгледати,“ као да назарени имају свештенство, а овамо те „старешине“ немају викакових, нарочитих, већих права, него само она и онака, која и какова имају и остали „верни.“ Па брат Д—ћ доиста и вели: „Но ни назарени нису — као што то друкче не може ни бити — без својих вођа. Свака њихова општина има свога „старешину“ (der Aelteste, eiðljáró), који председава њиховим саветовањима, без чије воље они не могу ништа решити, који у опште стоји на челу дотичне општине“ („Назаренство,“ 122.)

Но да назарени доиста имају свештенство, сведочи то, што се њихов „старешина“ поставља у своју службу нарочитим начином и што он има неку вишу духовну власт, какове остали „верни“ немају. А да је опет све то тако ево доказа.

Овдашњи назарени упитани: имате ли свештенике? — одговорише: „немамо као Јевреји, али имамо свештенике.“ — На питање: је ли доласком Христовим имало престати свештенство? — одговорише: „није, него се свештеници у нов. завету зидају на степен апостола; старозаветно свештенство било је по реду Аронову, а новозаветно је свештенство по реду Мелхиседекову.“ — На питање: има ли разлике међу члановима цркве Христове? — од-

говорише: „има, јер су различни дарови, а сви немају исте дарове, те нису сви учитељи.“ — Запитани: како се код вас бира и поставља свештеник? — одговорише: „свештеника бира скупштина, од њега се захтева, да је делима најчистији; над оним „верним“ кога је скупштина за свештеника изабрала, старији свештеници читају молитву.“ Не сећам се, да ли рекосе, да при читању молитве ти „старији свештеници“ полажу на изабраника и — руке. — Да пак за свештеника изабрани има од осталих „верних“ већа духовна права и вишу власт доказује исказ назарена, да „само свештеник може крстити, а нико други.“

Кад све наведено у обзир узмемо, онда доиста „изгледа“, да и назарени имају свештенство.

Сад: или назарени, са којима брат, Д—ћ и г. М—в посла имадохе не хтедохе бити искрени, те њима рећи и признати, да и они имају свештенство; или су овдашњи назарени нека секта назаренска, која увиђа и признаје потребу свештенства у цркви Христовој; или напослетку мене овдашњи назарени — обманути хтедохе.

Но било једно које му драго од тога трога, ми се тиме нећемо ни бавити, ни то испитивати; него ћемо разабрати и испитати, који назарени више греше, да ли они који увиђају и признају, или они који не увиђају и не признају потребу свештенства у цркви Христовој.

Прво да разрачунамо са оним назаренима, који не увиђају и не признају потребу свештенства у цркви Христовој. За своје оправдање ти се назарени позивају:

1.) на то, да „нема никакве разлике међу члановима цркве“, јер су у цркви „сви једно у Христу.“

Прочитајмо цео стих, на који се назарени позивају, а који говори о „јединству“ црквеном: Нема ту Јеврејина ни Грка, нема роба ни господара, нема мушкога рода ни женскога; јер сте сви ви једно у Христу Исусу.“ (Гал. 3., 28.) — Дакле је у цркви Христовој доиста све потпуно изједначено?

Ево да чујемо: „Као што је тело једно, а уде има многе, а сви уди једнога тела, премда су многи, једно су тело: тако и Христос... А ви сте тело Христово и уди међу собом. И једно дакле постави Бог у цркви прво апо-

WWW.UNILIB.ORG
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

столу, друго пророке, треће учитеље, а по том чудотворце, онда дарове исцеливања, помагања, управљања, различне језике.“ (I. Кор. 12., 12. и 27.—28.) Но да се још и боље види и посведочи у „једном телу“ цркве Христове разлика у „удовима“ тела тога, разлика међу члановима цркве те, треба навести још и ово: „жене ваше, да ћуте у црквама“ (14., 34.) јер: „жени не допуштам да учи.“ (I. Тим 2., 12.) А од куд, а за што сад то? Та тај исти апостол рече, да у цркви Христовој нема и не сме бити „мушкога рода и женскога“; да се, дакле не сме правити разлика међу „мушким родом и женским“; — а овамо баш сâм апостол прави у томе разлику, те још у истој посланици налаже „женама да ћуте у црквама,“ јер им „не допушта да уче;“ а и једно и друго допушта — мушкима?!

А да баш и међу самим мушким члановима цркве Христове има разлике, те да ни сваки мушки не сме „учити“, сведочи и опет исти Апостол, кад пита: „Еда ли су сви апостоли? Еда ли су сви пророци? Еда ли су сви учитељи?... Еда ли сви казују?“ (I. Кор. 29.—30.)

После овога јасно је као сунце о каквом јединству и једнакости говори апостол. „Тело Христово“: црква Христова је једна. На спој са „телом“ тим, на улазак у цркву ту једнака права имају: и Јеврејин и Грк, и рсб и господар, и мушки род и женски. У томе међу њима нема а баш никакве разлике. Али када су се већ сви ту у једно „тело“ спојили, у цркву Христову ушли, тада се разликују међу собом и „удови“ једнога „тела“, те том разноликошћу не само да не сметају, него баш служе једно другом као уд уду.

И сад би могли, да се и не осврнемо на то, што св. ап. Петар вели, да су чланови цркве Христове „избрани народ, царско свештенство, свети народ, народ добитка“ (I. Петр. 2., 9.) Дâ, могли би да се и не осврнемо, јер и то, после горњег — разумемо. Али да би нам и ово било још јасније и разумљивије, рећи ћемо само толико, да св. ап. Јован у свом „Откривењу“ вели, да је Исус Христос чланове цркве своје „учинио царевима и свештеницима Богу и оцу свому.“ (1., 6.) Па какви су Хришћани „цареви,“ таки су и — „свештеници.“ Како сви Хришћани нису „цареви,“ у строгом смислу речи, исто тако нису

ни „свештеници“, него су и „свештеници“ и „цареви“ у смислу ширем и најширем, у смислу — духовном. — Осим тога и сâм св. ап. Петар у тој истој посланици својој, у којој говори о „царском свештенству“ вели: Старешине, које су међу вама, молим...: Пасите стадо Божје, које вам је предато, и надгледајте га, не силом, него драговољно, и по Богу...; и кад се јави поглавар пастирски примићете венац славе, који неће увенути“ (I. Петр. 5, 1.—4.) Ко су и какве су те „старешине,“ које апостол „моли, да пасу стадо Божје“ дознајемо од туда, што ће те „старешине“ за савесну службу наградити „поглавар пастирски,“ а тај се „поглавар пастирски“ назива и „поглаваром свештеничким“ (Јевр. 4., 14.) Те „старешине“, дакле, не беху и нису ништа друго, него „пастири“, и односно „свештеници“, као што је то и „поглавар“ њихов. Према томе видимо, да у „царском свештенству“, међу „царским свештеницима“ постоје и други, нарочити свештеници, свештеници у строгом и правом смислу. (Наставиће се).

ЛИСТАК.

Б Е Л Е Ш К Е.

(Рођен дан Његове Светости). У прошли петак, 13. (25.) марта, навршила је Његова Светост, св. патријарх *Георгије*, 68. годину свога Богом благословенога живота, а отпочео шестдесет и девету. Узвишеној Поглавници наше св. цркве, љубљеноме и доброме св. патријарху *Георгију*, дао Господ што дужа века и што јачега здравља, да узмогне све своје велике тежње и замисли оживотворити; на славу св. цркве наше и на напредак народа! Живео!

(Саборски Одбор) држао је своје седнице од прошлога понедељка до четвртка, под председништвом Његове Светости патријарха српског, преузвишенога господина *Георгија Бранковића*. Присутни су били чланови: високопреосвештени г. епископ Пакрачки *Миرون Николић*, преузвишени г. *Дамило Станковић*, вреч. г. г. архимандрит *Иларион Руварац* и протопрезвитер *Ђорђе Влаховић*, г. г. *Миша ил. Рогулић*, Др. *Тоша Недељковић* и Др. *Ника Максимовић*.

(Школски Савет) одржао је у прошли петак своју седницу под председништвом Његове Светости патријарха *Георгија*. Присутвовали су чланови г. г. протопрезвитер Јован Борота, Др. Ника Максимовић,

www.istok.rs
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Стеван Лазих, Теофило Димић и заменик главног школског референта г. Н. Ђ. Вукичевић.

(Радња Архидијезалних Епархијских власти.)

I. Административни Одбор, под председништвом Његове Светости патријарха српског, преузвишенога господина *Георгија Браиковића*, у седници својој од 19. фебруара т. г. решио је и ове предмете: Поводом извештаја Његове Светости, да многи чланови овога Одбора често пута на позив у седнице не долазе, нити изостанак свој благовремено извештају, те се и седнице ради недовољнога броја чланова не могу да држе, — именовани су као чланови заменици Стеван Лазих умировљени гимназијски управитељ и др. Петар Станковић одветник, обојица из Карловаца, а пошто су већ и чланови Архидијезалне Конзисторије. — Обавестиће се јереј Б. Д. администратор парохије у С. да је всл. Саборски Одбор његову молбу ради припомоћи из јерархијскога фонда одбио, из разлога, што се таква припомоћ у главном у допуну свештеничке дотације и то онда одобрава, кад се докаже, да дотични свештеник у својој парохији не ужива потпуне дотације, која му је законом одређена и која би му према установљеном разреду припадала, а што у односној молби није ни у којем правцу доказано. — Известиће се свештеници Сава Пешић парох Кришевачки и Чедомил Марин парох у Прхову, да им је всл. Саборски Одбор дозволио, да свој улог у општини митрополијски свештеничко-удовички мировински фонд, заједно са доспелим 6% каматама, могу у једнаким годишњим оброцима за време од три године уплатити. — Одобрени су купопродајни уговори, гласом којих је управа манастира Бешенова купила неке непокретности од приватних продаваоца. — Одобрен је закупни уговор манастира Хопова у погледу под закуп изданог његова кречног мајдана; тако исто и уговор манастира Велике Ремете у предмету издавања под закуп манастирске воденице за 1898. и 1899. — Одобрен је купопродајни уговор, гласом којег је манастир Врдник купио једно земљиште од приватног продавца. — Одобрен је манастиру Малој Ремети куп неких земљишта. — Поводом извештаја надлежног окружног протопрезвитера, да је организацију црквене општине у Рачи-Босуту спровео, а пошто против исте није никакав приговор учињен и јер је организација та и избор скупштине у смислу решкриптуалних прописа обављен иста је одобрена. — Узето је на знање, да је управа угарско-француског осигуравајућег друштва у Темишвару доставила своту од 1280 ф. 56 н. у име отпуннице, која овом одбору на основу 9. §. склопљеног

односног уговора припада од пристојаба за осигуравање у Архидијезези цркв.-општинских и манастирских зграда и црквених утвари. — Одобрени су прорачуни цркв. општина у Војци, Батајници, Карловчићу, Д. Товарнику, Павловцима, Брестачу, Мартинци, Бољевци, Негославци, Чортановци, Белегину, Каменици, Бежанији, Попинци, Ашањи, Крушедолу, Ст. Пазови и Карловцима. — Одобрена је обнова $\frac{1}{3}$ скупштинара и избор осморице одборника у црквеној општини у Дол. Товарнику. — Одобрен је избор 60 скупштинара у црквеној општини Румској, но је позвава да предузме и избор црквеног одбора. — Парохија Грабовци-Витојевци подигнута је из Ш. у П. плаћени разред, на основу учињених изvida. — Молба црквене општине у Прогару ради припомоћи, препоручена је Петроварадинској имовној општини у Митровици. — Према подастртом трошковнику и исказаним средствима за оправак манастирске куће у Бешенову, одобрена је та оправка с тим, да се иста путем јавне дражбе на мањак има путем јавне дражбе на мањак има издати. — Одобрена је обнова $\frac{1}{3}$ скупштинара у црквеној општини Сурдук, Бешка, Ст. Павова и у Војци. — Одобрено је ограђивање црквене порте у Белом Брду гвозденом оградом. — Провиђен је и клаузулом одобрен и узет на знање даровни уговор и односни скупштински закључак у предмету примања и манипулирања са 40 јутара земље, којих је политичка општина у Ст. Пазови тамошњој црквеној општини у сврху подмиривања плате свештеничке даровала.

(*Патронат српске гимназије у Новом Саду*). држао је 7 марта о. г. своју седницу под председништвом Његове Светости, преузвишенога господина патријарха *Георгија*, као врховног патрона исте гимназије. Патронат је у тој седници коначно решио, да се нова гимназијска зграда подигне на земљишту, где је гимназија сада, као и то, да се што пре исплате две купљене куће (Стаматовићева и Вукичевићева) те да се те куће и Герескова, коју је уступила Новосадска црквена општина, узму у posed. Откупну цену ће исплатити Н.Садеки „Централни Кредитни Завод“, а уједно ће се расписати стечај за начрте планова за зграду. Ти планови ће се начинити према до сада прикупљеној своти. Са впреосв. г. епископом Бачким је учињена погодба, да му се један део гимназијског земљишта остави за кућну потребу док се не сазида епископски двор. Садашња гимназијска зграда, по решењу патроната, неће се рушити, него ће се и даље употребљавати за потребе гимназијске, а и кућа, коју је блаженопок. епископ Платон завештао гимназијском фонду, а у

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

www.vojvodina.rs
 УН И В Е Р З И Т Е Т С К А Б И Б Л И О Т Е К А

војвођини сад седи епископ, употребиће се, ако устреба, на школске цели.

(Избор скупштинара на епархијску скупштину Темишварске епархије) довршен је и изабрани су и то: У Вел. Кикинди: Од свештенства Стеван Мирковић из Кумана, Михајло Матејић из В. Кикинде, Младен Боберић из Врањева, Павле Милин из Башахида, Гргур Стајић из Мокрина, Иван Тешић из Тиса-Хиџоша, Илија Белеслијин из Срп. Падеја и Партеније Сивчев из Турског Бечеја. Од световних за Вел. Кикинду: Лаза Будишин, Коста Средојев, др. Иван Веселиновић, Милан Петровић, Миша Јовановић, др. Живко Богдан и Риста Телечки. — Од учитељства: Миша Косић. Из среза од световних: Паја пл. Бибић, др. Ранко Гранић, Мита Кнежев, мајор Милутин Секулић, Омер Попов, Ник. Николајевић, др. Богдан Давидовић, Свет. Николић, Љубомир Лотић, Обрад Буњевац, Пера Кикић, др. Љубомир Павловић, Мата Косовац, Ђ. Јовановић, Паја пл. Еремић и Мита Васић. — У Вел. Бечкереку је црквена скупштина изабрала од свештенства Бечкеречког протопрезвитера: Драгољуба Живковића из Модоша, Миливоја Мишића из Срп. Итебеја, Светозара Теодоровића из Ечке; Сим. Никифоровића из В. Бечкерек. Од световних: Ђоку Димитријевића адвоката, др. Светозара Петровића, адвоката, председника општине, Јована Рашковића, потпредседника општине, Пају Ристића, гостионичара. Срески учитељски збор је изабрао: Богдана Поповића, учитеља и управитеља Бечкеречких школа, а Вел.-Бечкеречки срез: Љубомира Марковог учитеља из В. Бечкерек, Стевана Мишковића учитеља из Срп. Итебеја, Душана Бошковића учитеља из Б. Ст. Ђурђа, Мату Субића из Срп. Боке, Ису Субића из Шурјана, Симу Жебељана из Модоша, Тошу Рајића из Срп. Итебеја и Срећка Петканића из Срп. Елемира. — У Темишварском протопрезвитерату изабрани су од свештенства: Ника Николић парох из Кнеза, Милош Милошев парох из Чакова, Евђеније Летица протођакон из Темишвара, Стеван Николић намесник манастира св. Ђурђа и Милутин Думић капелан из Фабрике. Од световних: Душан Берић учитељ из Темишвара, Коста Стевановић из Темишвара, Ваја Недељковић из Чакова, др. Светозар Димитријевић из Темишвара, Јоца Павловић из Мехале, Сима Мучалов из Немета, Пера Михајловић из Динђаша, Светозар Мијатов из Срп. Сент-Мартона, Јован Ристић из Темишвара, Мица Перинац из Иванде и др. Милош Каракашевић из Темишвара. — У Арадском протопрезвитерату изабрани су од свештенства: Јован Новаковић, Јован Гавриловић, Јефта Петровић, Миша Путник, Вељко

Белесли и Петар Маринковић. Од световних: Стеван Вукадиновић, Јован Жупунски, Андрија Ненадов, Пера Лунгулов, Атаја Пејић, Јован Игњатов, Пера Штеванов, Јован Јовичић, Миша Пејић. Војин Кнежевић, Светозар Ајваз, Рада Тополац и Милић Живић.

(Управни одбор Матице Српске) држао је 9. (21.) марта о. г. своју ванредну седницу, којој је председавао А. Хаџић, председник друштвени, а која је решила неке журне ствари, као што је било одобрење или неодобрење неких путем јавне дражбе продатих фондовских земаља. У тој истој седници прочитан је и овај на „Матицу Српску“ управљени допис краљ. српског посланства у Бечу: „Његово Величанство Краљ Србије приликом свога борављења у манастиру Хилендару у Светој Гори о Васкрсу 1896. год. благоволео је примити од братства те старе српске Лавре на поклон иницијалима и орнаментима богато украшени рукопис еванђеља Кнеза Мирослава из XII. века, који је брижљивом пажњом и пијететом Хилендарских монаха вековима очуван у књижници манастирској и који Му је од њихове стране смерно понуђен за спомен Његовог знаменитог доласка у свету задужбину Неманића. Његово Величанство Краљ захвалан на овоме лепом и значајном дару Хилендарске свете обитељи данашњем носиоцу српске краљевске круне, а желећи олакшати приступ науке и уметности овом споменику старе српске културе, благоизволео је наредити, да се рукопис репродукује facsimile — издању у ограниченом броју екземплара. По највишој заповести Његова Величанства Краља част ми је послата Матици Српској у Новом Саду приложени екземпляр над бр. 130.“ — Поклон овај примљен је паразима благодарне радости и кр. српски посланик у Бечу умолиће се, да поднесе Његову Величанству Александру I. Краљу Србије, најтоплију захвалност „Матице Српске“ на високој пажњи, која јој је тим ретким, драгоценим поклоном указана. — Примећујемо, да је по један примерак истог еванђеља, по налогу Краља Александра, достављен као дар и нашој Карловачкој Богословији и Гимназији, који заводи су како дар тако и високу пажњу попатили дужном захвалношћу.

(За патрона) српске велике гимназије у Новом Саду изабрала је тамошња црквена скупштина вишег. г. окружног протопрезвитера у Ст. Бечеју Јована Бороту, а за старатеља фонда исте гимназије председника црквене општине г. Петра Понадића.

(Избор пароха) Јављају нам из Средишта ово: „У понедељак 2. марта т. г. био је овде избор пароха. Била су два компетента: г. Павле Михајловић

администратор овдашње парохије и г. Јован Јовановић администратор парохије у Бочару (обојица родом из Новог Сада). Једногласно је изабран *јереј Павле Михајловић*.“

(Одбор Патријарашке Конференције) отпочео је своје саветовање данас, 14. (26.) марта о. г. у патријарашком двору. Председава Његова Светост, преузв. господин *Патријарх Георгије*, присутни су високопреосв. господа *епископи Мирон и Михаило*, г.г. барон *Јован Живковић*, *Др. Ника Максимовић*, *Др. Бура Вукичевић*, *Др. Илија Вучешић*, *Др. Миша Михајловић*, *Др. Теодор Недељковић*, *Стеван В. Поповић*, *Др. Ђорђе Красојевић* и *Др. Лаза Секулић*. Впреосв. г. епископ Бачки Герман Опачић, те г.г. *Др. Богдан Медковић*, *Васа Ђурђевић* и *Др. Е. Гаврила* нису дошли.

Одлуку овога одборскога конферисања саопштићемо накнадно, јер морамо лист завршити.

(*Српска Читаоница Карловачка*) премештена је из свога досадањег 30 годишњег локала на пијацу у кућу, у којој се налази и главна гостиона. Сутра у недељу, после св. литургије осветиће се и отворити нове читаоничке просторије, којима ће се Карловчани моћи одседа и поносити. Набављен је и нов читаонички намештај.

Његова Светост патријарх, преузв. г. *Георгије Бранковић* благоизволео је тим поводом даривати читаоничкој благајници 100 фор. као свој од сада годишњи прилог Читаоници Карловачкој. На молбу одбора Читаоничког, благоизволела је Његова Светост даривати Читаоницу и Својом фотографском сликом, која краси сада дворану Читаоничку.

(† *Јереј Михаило Стефановић*) парох у Ст. Керу преминуо је у Господу 12. марта о. г. Лака му земља и **вјечнаа паматз!**

(О свачему, само не о главном). Дана 28. фебруара (12. марта) о. г. предстало је изасланство евангеличке цркве кр. уг. министру просвете г. Влашићу и поднело му меморандум у ствари законског предлога о допуни свештеничке дотације. Ми ћемо за сада само забележити један пасус из одговора г. министра, којим је хтео да ублажи расположење евангелика против тога законског предлога.

Између осталог изговорио је г. министар и ове значајне речи:

„Разне цркве у Угарској развијале су се на различитим историјским основима, те су по томе и везане за државу различитим везама. Кад би данас била о томе реч, да се законом уреде свиколки одношаји

између државе и тих цркава, признајем, да се ово не би могло догодити по суровим начелима равноправности.“

Шта је г. министар хтео да каже тим речима и које се цркве желе заштити од тих „сурових начела“, за свакога ће бити јасно, ко год се бави са велеважним и виталним питањем одношаја наше цркве и њезине аутономије према држави. Чудновато је само, да се — у колико је нама познато — ниједан српски лист није обаврео на ове, за те наше одношаје колико важне, не мање и фаталне речи. Није се на њих осврнула ни мађарска штампа, но њу разумемо, али не разумемо нашу штампу. Код нас се претресају са највећим интересом само унутарња наша црквена питања и одношаји и све друго, а *најглавније* спољашње питање, одношаја наших према држави, то питање нашој штампи као да је споредно. Шта више, „Застава“ је саопштила неки извод из одговора г. министра, а за нас баш најважније у том одговору речи — ни регистровала није. Је ли то заиста несхвататење, незнање? Зар поглед наше штампе допире само дотле, докле са торња сеоске цркве може да допре? Зар видокруг неких наших кругова, који воде данас јавно мњење — допире само до посланичких мандата, црквених и епархијских скупштина и столица саборског одбора? —

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ.

Ad бр. К. 92/81 ex 1898.

23 2—3

СТЕЧАЈ.

На парохију П. разреда у *Белом Брду*. Рок пријаве путем надлежних протопрезвитератских звања до укључиво 1. (30.) априла 1898.

Из седнице Архиепископске конзисторије, држане у *Карловцима* 26. фебруара 1898.

Архиепископска Конзисторија.

СТЕЧАЈ.

19 3—3

У смислу решења црквено-школске скупштине Меленачке од 12. октобра т. г. 5./31. ex 1897. и одобрења Славне епархијске управе од 4. (16.) Новембра 1897. бр. 1275./1004. овим се расписује стечај за издавање купатила „Русанде“ под закуп на 40—50 година. Ближи увети се могу видети *сваки дан* у писарници црквено-школске општине. Рок стечају траје шест недеља од првог уврштења.

Из седнице црквено-школске скупштине држане у Меленцима 12. октобра 1897. године.

Светозар Николић

председник.

www.srpski.siон.rs К. 167/82 ex 1898.

24 2—3

СТЕЧАЈ.

На парохију VI. разреда у Морозићу Рок пријаве путем надлежних протопрезвитератских звања до укључиво 1. (13.) априла 1898.

Из седнице Архидијецезалне конзисторије, држане у Карловцима 26. фебруара 1898.

Архидијецезална Конзисторија.

Ad бр. К. 166/83 ex 1898.

25 2—3

СТЕЧАЈ.

На парохију VI. разреда у Острову. Прописано бијеговане и инструиране молбенице имају се надлежним путем до укључиво 1. (13.) априла о. г. овамо поднети.

Из седнице Архидијецезалне конзисторије у Карловцима 26. фебруара 1898.

Архидијецезална Конзисторија.

СТЕЧАЈ.

22 2—3

Ступањем у мировинско стање овдашњег учитеља Јоана Андрића, расписује се стечај на упражњено место на местној српско народној основној вероисповедној школи, са следећом платом.

За редовну школу 300 фор. за пофторну школу 40 фор. за пероводство 12 фор. Приход од Баракаде која се на учитељевој земљи налази и коју има дотични учитељ понављати износи 50 фор. Камата од 253 фор. 69 нов. износи годишње 12 фор. 64 нов. Ораће земље 3725□ на коју учитељ порез плаћа, стан са пространим вртом од 960□, 4 хвата тврдих дрва за учитеља, 3 хвата за школу. Од малог погребца 20 нов. од великог 40 нов. од парастоса 40 нов. за венчаницу 50 нов.

Дужности су све законом прописане у Школској уредби од 1872 године, осим тога дужан је учитељ и пероводске дужности обављати. Рок стечаја 4 недеље од првог уврштења у „Српском Сиону.“

Из седнице школског одбора држане у Барава Моноштору 4. (16.) марта 1898.

Константин Чарнојевић Андрија Милорад перовођа. председник

Број 281, 308 ex 1898

20 3—3

СТЕЧАЈ.

На парохију IV класе у Врбовљанима и VI класе у Брестовцу.

Молбитељи имају своје правилно истрписане молбенице надлежнијем путем Епархијској Конзисторији овој најкасније до 17. (29.) марта 1898 поднети.

У Пакрацу, 17. фебруара (1 марта 1898.)

Епарх. Конзисторија Пакрачка.

ОГЛАС ДРАЖБЕ. 27 1—3

На основу скупштинског закључка српске правосл. цркв. општине у Мађ.-Чанаду од 28 децембра 1897. год. и по одобрењу пречасне конзисторије у Темишвару, расписује се дражба

на мањак за сликање, злаћење иконостаса и моловање св. цркве. —

Сликарска, златарска и молерска радња по предрачуну износи: 2340 фор. авр. —

Сваки лицитант пре дражбе, има 10% вадима положити. —

Општина задржава себи право поверења, према подузимацу. —

Дражба ће се одржати трећи дан Васкресенија Христовог (7.) 19. априла т. г. у 2 сата после подне, у срп. школ. дворани. —

Ближи услови, могу се код подписаних видети. —

У Мађ. Чанаду, 9. марта 1898. (и. р. Arafalva, Csanád m.) —

Петар Милетић

перовођа.

Арса Гедош

цркв. општ. председник.

Бр. 21 ex 1898

28 1—3

СТЕЧАЈ.

Услед отписа високог кр. домобранског министарства бр. 14634/IV 1898. из добр. војничке и грађанске закладе Јована и Терезије Остоић рођ. Зозук на получење једног закладног стипендијског места почетком идуће 1898/9 школске године, у војничкој академији Бечког Новог Места, у бечкој техничкој академији (bécstűhelyi Theresia félé vagu a bécsi műszaki) или у речкој мрнарској академији (Fiumei haditengerészeti) овим се расписује стечај.

Проситељи дужни су у молбеници означити у коју од наведених војничких академија мисле ступити за редовног слушаоца. Да ли јошт коју стипендију уживају. Од стране дотичне власти истаљеном сведоцбom имају засведочити: да ли су им родитељи грађани Аустро Угарске монархије, сведоцбу сталног пребивања, и којој општини припада (községi illetőség).

Правилom прописане године и то за оне који мисле у I. разред војничке академије, да су 17 година навршили, а 20 нису прешли, а који желе у I разред речке мрнарске академије ступити да су 14 година навршили а 16 нису прешли, своје године дужни су сасведочити са крштеним писмом и са породичним изказом од свога пароха у коме и број чланова породице треба да је означен.

Стање здравља и развитак тела засведочити се има сведоцбom истаљеном од ц. и кр. активног војничког или домобранског лечника, у којој сведоцби има се и то доказати, да ли су накаламљене богиње, даље, да ли је вид добар, а висина тела и ширина прсију са бројевима треба тачно да је означена.

Који желе ступити у I. разред војничке академије дужни су прикључити сведоцбу да су свршили више реалне или гимназијалне школе, или да ове године свршавају, а који пак мисле у I. разред речке мрнарске академије ступити дужни су засведочити да су дољне разреде реалке или академије свршили.

Родитељи или старатељи дужни су себе обвезати, да ће годишње у име школарине 14 фор. а у име осталих школских потреба 6 ф. почетком школске године плаћати, тако исто и да ће путни трошак они сносити.

Проситељи мораће пријемни испит положити, и од успеха испита зависиће да ли се примају за питомца.

У смислу основног писма војничке закладе стипендију ову, која годишње 800 фор. износи, поред прописаних захтева могу искати и получити само Срби православне вероисповести, а првенство имају у првом реду Суботички сродници са завештатељима, у другом реду сродници ван Суботице, у трећем реду Суботички синови а напослетку Срби православне вероисповести ма из ког краја Аустро-Угарске монархије. Сродство са завештатељима треба са правоваљавом сведоцбom засведочити.

Који желе ово стипендијско место получити нека своје са наведеним сведоцбама добро снабдевене молбенице најдуже до 15. (27.) Априла текуће 1898 године потписаноме у Суботицу послати не пропусте.

У Суботици 1. (13.) Марта 1898.

Стеван Манојловић

управитељ добр. Остовићеве закладе.

Ad E. 184. I. 40. ex 1898.

29 1-3

СТЕЧАЈ.

На место сист. парох. помоћника са платом II. разреда у *Баваништу*.

Молитељи нека поднесу ваљано снабдевене молбе путем својих претпостављених власти до 8. (20.) априла о. г.

Епарх. конзисторија вршачка

ДРУГИ ОГЛАСИ.

ОГЛАС.

Доленодисани препоручујем своју од 60 година постојећу и добро снабдевену

ВОСКАРСКУ РАДЊУ

особито пречасној господи свештеницима и г. г. туторима црквеним, будући да во-сак сам израђујем и белим, то се налазим у стању своје штоване муштерије послужити са финим воштаним свећама по 2 фор. кила. — Пошиљке од 5 кила и даље шаљем франсо. Ако је пошиљка 10 кила и даље онда сандучић не рачунам.

Молим у штованим наредбама означене колико свећа у кили да буде, које савесно и тачно извршујем. На захтевање шаљем мустре.

Стеван Станковић

воскар.

2-10

Шиклош (Барањска жупанија).

ХРИШЋАНСКО-ПОЗЛАТАРСКИ АТЕЉЕ

ЗА СРПСКУ ПРАВОСЛАВНУ ЦРКВЕНУ УМЕТНОСТ

Дунавска улица **НОВИ САД**, Дунавска улица

КОД „ЗЛАТНОГ КРСТА“

ЛИТИЈЕ,
БАРЈАЦИ
од солидног
француског
свиленог да-
маста у бо-
јама.
ЈЕФТИНО.

ОДЕЖДЕ
од солидног,
јакног, трајног
француског
Ламбас-бро-
ната.
Све боје
ЈЕФТИНО.

Купивши већу партију француских броката за одежде, и свилених дамаста за црквене барјаци, у пријатном сам положају, да послужим по јефтину цену с леним одежама, литијама и барјацима.

Молим славне црквене општине, којима су потребне одежде, барјаци, литије, да што пре купе исте код мене, докле траје стовариште.

Даље препоручује своје сопствене израде као фабрика и стручњак за сваковрсне цркв. послове и цркв. утвари. Поставља нове дрворезне иконостасе, Христове гробове, тронове са и без икона, а прима да позлађује старе и већ постојеће као и да очисти и обнови иконе. Имам на стоваришту црквених утвари, **рипида, кандила, путира, петохљебница, чирака, кадионица, њивота, венчаница, ручних крстова**, за цркву полијелеја од шифована кристала, као и од бронзе и гвожђа са позлатом. Затим: **литија, школских и свих задружних застава**, сваковрсних светлих и црних одежа, барјана, неба, дверских и трапезних застирача, стихара, за преч. г. г. свештенике плавих и црвених појасева, икона на плеху (целиваче) и на платну. **плаштаница, целивача на плеху** (каширано) по 1 фор. 60 нов., **оквира за целиваче иконе**, све уз **солидну послугу и стручњачку цену**. На захтевање шаљем мустре с предрачуном за веће црквене послове. Примам старе путире за позлату, као и рипиде и друге црквене утвари. — Због тескобног простора у мојој радњи имам на продају готове тронове Матере Божије и владичанске, те их препоручујем слав. општинама, које их требају, а дајем их по најумеренију цену и на отплату.

Шаљем мустре на захтев.

5-6